

Onderwerp	
Resultaten Haarlem Atlas voor gemeenten 2022	
Nummer	2022/948203
Portefeuillehouder	Wienen, J.
Programma/beleidsveld	6.2 Gemeentelijk bestuur
Afdeling	DIA
Auteur	Wagelaar, A.
Telefoonnummer	023-5113264
Email	awagelaar@haarlem.nl
Kernboodschap	Jaarlijks wordt de ‘Atlas voor Gemeenten’ gepresenteerd, waarin de vijftig grootste gemeenten worden vergeleken op vijftig indicatoren. Net als voorgaande jaren scoort Haarlem in de editie van 2022 heel hoog als het gaat om woonaantrekkelijkheid (positie 4) en ook goed op de sociaal-economische index (positie 10). In deze informatienota komen de belangrijkste resultaten uit deze Atlas aan de orde.
Behandelveorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Bestuur
Relevante eerdere besluiten	N.v.t.
Besluit College d.d. 23 augustus 2022	1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding

Jaarlijks wordt de 'Atlas voor Gemeenten' gepresenteerd waarin de vijftig grootste gemeenten worden vergeleken op vijftig indicatoren. De gegevens in de editie van 2022 zijn gebaseerd op 2021. De atlas heeft elk jaar een thema. Dit jaar is dat wonen.

2. Kernboodschap

Met bijna 163.000 inwoners is Haarlem de dertiende gemeente van Nederland op basis van inwonersaantallen.

Haarlem vierde positie op woonaantrekkelijkheidsindex

Voor het vijfde jaar op rij neemt Haarlem de vierde positie in op de woonaantrekkelijkheidsindex. De top drie bestaat uit: Amsterdam (positie 1), Utrecht (positie 2) en Amstelveen (positie 3).

De posities van de andere (dan Amsterdam, Haarlem en Amstelveen) MRA-gemeenten, waarvoor deze index is berekend, zijn: Haarlemmermeer positie 12, Hilversum positie 15, Purmerend positie 18, Zaanstad positie 21, Almere positie 36 en Lelystad positie 39.

De acht onderliggende indicatoren van deze index en de bijbehorende positie van Haarlem zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 1: positie Haarlem op onderliggende indicatoren Woonaantrekkelijkheidsindex

Indicator	Positie 1 is ..	Positie Haarlem
Percentage vooroorlogse woningen	Meeste	1
Cultureel aanbod	Meeste	8
Culinair aanbod	Beste	10
Veiligheid	Veiligste	11
Aanwezigheid universiteit	Beste	13
Bereikbaarheid (per auto en OV)	Beste	18
Percentage koopwoningen	Meeste	31
Nabijheid natuurgebieden	Meeste	38
Woonantrekkelijkheidsindex		4

De vierde positie heeft Haarlem te danken aan het feit dat zij op een aantal onderliggende **indicatoren hoog scoort**. Haarlem heeft het hoogste percentage vooroorlogse woningen, wat wordt beschouwd als iets dat een gemeente aantrekkelijk maakt. Daarnaast heeft Haarlem een goed cultureel (positie 8) en culinair aanbod (positie 10). De positie van het culturele aanbod is bepaald op basis van het aantal voorstellingen en concerten per 1.000 inwoners voor drie soorten podiumkunsten: toneel (positie 8 voor Haarlem), popmuziek (positie 8) en klassieke muziek (positie 17). Ook scoort Haarlem goed op veiligheid (positie 11).

Daarnaast heeft Haarlem op een aantal indicatoren een **lagere positie dan gemiddeld**. Hoewel in Haarlem het percentage koopwoningen iets hoger is dan gemiddeld, neemt ze hierop slechts de 31^e positie in (door het lage aandeel koopwoningen in Amsterdam is gemiddelde percentage koopwoningen van de vijftig grootste gemeenten vrij laag). Ondanks de aanwezigheid van een groot duingebied bij Haarlem, neemt Haarlem op de nabijheid van natuurgebieden slechts de 38^e positie in.

Haarlem tiende positie op sociaal-economische index

Op de sociaaleconomische index neemt Haarlem net als vorig jaar de tiende positie in. Amersfoort staat bovenaan, gevolgd door Utrecht en Haarlemmermeer.

De acht onderliggende indicatoren van deze index en de bijbehorende positie van Haarlem zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 2: positie Haarlem op onderliggende indicatoren sociaal-economische index

Indicator	Positie 1 is ..	Positie Haarlem
Arbeidsparticipatie vrouwen	Hoogste	4
Percentage met bijstandsuitkering	Laagste	8
Percentage laagopgeleiden	Laagste	8
Percentage huishoudens onder armoedegrens	Laagste	12
Aandeel banen zakelijke diensten	Hoogste	19
Percentage arbeidsongeschikten	Laagste	20
Percentage werklozen	Laagste	21
Aantal banen t.o.v. beroepsbevolking	Meeste	44
Sociaal-economische index		10

Haarlem scoort op **sociaal-economisch gebied vooral goed** door een relatief hoog percentage werkzame vrouwen, een relatief laag percentage met een bijstandsuitkering en een relatief laag percentage laagopgeleiden.

Daartegenover staat dat Haarlem relatief gezien weinig banen heeft binnen de eigen gemeente in vergelijking met de beroepsbevolking: veel Haarlemmers werken buiten de eigen gemeente. De bereikbaarheid van deze banen (bijvoorbeeld op Schiphol en de Zuid-as) is daarom belangrijk. Op de bereikbaarheid van banen heeft Haarlem de 10^e positie per OV, de 15^e positie per auto in de daluren en de 18^e positie per auto in de spits.

Wonen

Als het gaat om wonen (woningen), dan wijkt Haarlem af van het gemiddelde van de vijftig grootste gemeenten door:

- Relatief zeer veel vooroorlogse woningen (positie 1),
- Een gemiddeld zeer hoge huizenprijs per vierkante meter (positie 2 na Amsterdam),
- Een iets hoger percentage koopwoningen en daarmee een iets lager percentage corporatiewoningen,
- Een lager percentage appartementen en vrijstaande woningen.
- Een hoger percentage kleinere woningen (tot 100 m²).

Dit jaar is voor het eerste de woondruk-index ontwikkeld. Hiervoor is een inschatting gemaakt van het aantal woningen dat nodig is als iedereen zijn woonwensen kan vervullen. Hierbij zijn ook de woonwensen van particulieren die al een eigen huis hebben meegerekend. Deze worden door het ministerie van BZK bij het vaststellen van het statistisch woningtekort niet meegenomen. Voorbeelden zijn huishoudens die vanwege een scheiding als twee huishoudens verder willen of jongeren die een eigen huishouden willen starten. De woondruk-index is vervolgens bepaald als de verhouding tussen het gewenste aantal woningen en de beschikbare woningvoorraad.

De landelijk gemiddelde woondruk-index is 105, dat wil zeggen dat er voor elke 100 woningen 105 huishoudens in de rij staan. De woondruk-index voor Haarlem is 118. Bij rangschikking van gemeenten met de hoogste woondruk naar de laagste woondruk staat Haarlem op de 14^e positie. De woondruk is het hoogst in Amstelveen, gevolgd door Amsterdam en het laagst in Emmen.

Dat, zoals uit de Atlas blijkt, Haarlem een populaire stad is om te wonen en dat de druk op de woningmarkt groot is, is ook geconstateerd in de woonvisie 2021-2025 'Samen doorbouwen aan een duurzaam (t)huis'. De ambitie voor de periode 2020-2030 is daarom flink en vastgesteld op een toevoeging van 8.000-10.000 woningen. Daarnaast vinden lage en middeninkomens steeds moeilijker betaalbare woonruimte, de prijzen stijgen en de wachttijden voor een sociale huurwoning zijn lang. De woonvisie benadrukt daarom dat het nodig is dat er meer en sneller betaalbare woningen worden toegevoegd. Er wordt ingezet op de toevoeging van 40% sociale huur, 40% middensegment en 20%

overige woningen. Deze 40-40-20 is vastgelegd in de nota “kaders sociale huur en middensegment”. De noodzaak voor meer woningen wordt tevens onderkend in het coalitieakkoord ‘Actie! Aan de slag voor een sociale, groene en leefbare stad’. Hierin staat dat de woningbouw versneld wordt. Dit vindt plaats door een binnenstedelijke verdichting in vooral de ontwikkelzones in Haarlem, met een combinatie van wonen, werken en recreëren. Het streven is vanaf nu 10.000 woningen erbij te bouwen, die uiterlijk in 2030 gerealiseerd zijn.

Daarnaast wordt jaarlijks de stand van zaken in ‘de monitor woningbouw’ bekeken en vindt er tweejaarlijks onderzoek plaats naar woonwensen in MRA verband.

3. Consequenties

Over het algemeen zijn de bevindingen van de Atlas herkenbaar en onderstrepen zij dat Haarlem qua beleidsinzet aandacht heeft voor de juiste onderwerpen.

Hiervoor is de beleidsinzet voor wonen al genoemd.

Daarnaast heeft de constatering dat het aantal banen in de eigen stad relatief laag is volop aandacht door het verhogen van het aantal banen in de gebieds- en zoneontwikkeling.

Vanwege het relatief lage aantal banen in de stad werken veel Haarlemmers buiten de stad, waardoor er sprake is van veel inkomend en uitgaand verkeer. Dit maakt bereikbaarheid een belangrijk issue. Hierop zijn de scores, net als voorgaande jaren, voor verbetering vatbaar. Bereikbaarheid heeft dan ook in de beleidsinzet die Haarlem pleegt, ook in regionaal verband, veel aandacht. Om enkele onderdelen daarvan te benoemen: de uitwerking van de HOV-corridor Haarlem /Amsterdam Zuid, het knooppunt Haarlem Zuid, de inzet op regionale fietsverbindingen en de doorstroming op de A9.

4. Vervolg

De inzichten die door deze Atlas zijn verkregen worden gebruikt bij verdere beleidsuitwerking en kunnen ook worden betrokken bij de uitwerking van het coalitieakkoord.

5. Bijlage

20220705 Atlas voor gemeenten 2022 pagina's Haarlem